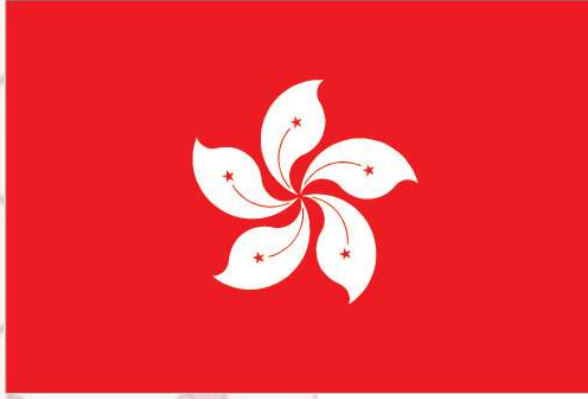

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

HONG KONG ÖZEL İDARE BÖLGESİ

HONG KONG ÖZEL İDARE BÖLGESİ

I – ÜLKE KİMLİK KARTI

RESMİ ADI	HONG KONG
RESMİ DİLİ	KANTONCA
KONUŞULAN DİĞER DİLLER	İNGİLİZCE, MANDARİN, ÇİN LEHÇELERİ
YÖNETİM BİÇİMİ	BAŞKANLIK SİSTEMİ
BAŞKENTİ	HONG KONG
PARA BİRİMİ	HONG KONG DOLARI (HKD)
YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	1.108
NÜFUS (kişi) (Temmuz 2018)	7,213,338
GSYH (milyar \$) (2017)	341.4
ENFLASYON ORANI (TÜFE) (%) (2017)	1.5
İŞSİZLİK ORANI (%) (2017)	3.1
ORTALAMA DÖVİZ KURU (\$/HKD) (2017)	7.82

Kaynak : CIA - World Factbook

T.C. HONG KONG BAŞKONSOLOSLUĞU

Korhan KEMİK / Başkonsolos

Adres : Room 301, 3/F, Sino Plaza, 255-257 Gloucester Road, Causeway Bay, Hong Kong S.A.R.

Telefon : 00 852 2572 1331 / **E-posta:** consulate.hongkong@mfa.gov.tr

T.C. HONG KONG TİCARET ATAŞELİĞİ

Merve YILMAZCAN / Ticaret Ataşesi

Adres : Consulate General of the Republic of Turkey Office of the Commercial Attaché Room 1907, 19/F., Tower One, Lippo Centre, 89 Queensway, Hong Kong

Telefon : 00 852 2893 6609 / **E-posta:** hongkong@ticaret.gov.tr

ÇİN HALK CUMHURİYETİ ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Deng Lİ / Büyükelçi

Adres : Ferit Recai Ertuğrul Cad. No:18, Diplomatik Site, Oran Ankara

Telefon : 0312 490 06 60 / **E-posta:** chinaemb_tr@mfa.gov.cn

60.yıl

II – GENEL BİLGİ

Asya Pasifik Bölgesinde önemli bir ticaret merkezi olan Hong Kong, Çin Halk Cumhuriyeti'nin güneydoğusunda yer almaktadır ve irili ufaklı yaklaşık 262 adadan oluşmaktadır.

Hong Kong temel olarak dört ana bölgeden oluşmaktadır.

Hong Kong Adası (80 km²), Kowloon Yarımadası (47 km²), New Territory ve diğer adalar (977 km²).

Hong Kong'un Çin Halk Cumhuriyeti ile 30 km uzunluğunda kara sınırı bulunmaktadır.

Hong Kong, 19 Aralık 1984 tarihinde imzalanan Çin-İngiliz Ortak Deklarasyonu kapsamında 1 Temmuz 1997 tarihinde İngiltere'den ayrılıp, Çin Halk Cumhuriyeti'ne bağlanmıştır ve "Tek Ülke, İki Ayrı İdari Sistem" esas çerçevesinde Özel İdare Bölgesi statüsüyle yönetilmektedir.

ÇHC Merkezi Hükümeti, Hong Kong Özel İdare Bölgesinin savunma ve dış ilişkilerinden sorumludur.

Hong Kong nüfusunun % 96'sı Çinli ve büyük bir kısmı Budist'tir. Hong Kong, içerisinde önemli miktarda İngiliz ve Amerikan topluluklarını da barındırmaktadır. Kantonca ve İngilizce yaygın olarak kullanılmaktadır.

1997 yılında Hong Kong'un el değiştirmesinden sonra, Çin Halk Cumhuriyeti'nden yeni bir göçmen grup ülkeye göç etmiştir. Bundan dolayı bölgede Çinli nüfusun etnik çeşitliliği artmıştır. Geriye kalan % 4 nüfus ise Çinli olmayanlardan oluşmaktadır. Bunlar arasında Güney Asya nüfusu ağırlıktadır. Ayrıca Avrupalı, Kuzey Amerikalı, Japon, Koreli olmak üzere özellikle mali sektörde çalışanlar bulunmaktadır.

2014 yılı rakamlarına göre ülke nüfusu 7,22 milyona ulaşmıştır. 2020 yılında nüfusun 7,5 milyona ulaşması beklenmektedir. Nüfus yoğunluğu bakımından km² başına 3.500 kişi ile dünyada birinci sırayı alır. Hong-Kong'a başlayan göç hareketleri, 1942 yılında Pekin Hükümeti'nden göç izni çıkmasıyla daha da hızlanmıştır. Göç hızı ayda 70.000 kişiye çıkınca Hong-Kong'un imkanlarını aşmıştır ve çözüm olarak da göçmenler Çin'e geri gönderilmeye başlanmıştır. Ülkenin günümüzdeki en büyük problemi çok yüksek düzeyde olan nüfus yoğunluğudur.

Ekonomik olarak işletilmesi karlı olmayan bazı madenler dışında tek ve en önemli doğal kaynak Hong Kong limanıdır. Yıl boyunca yağış almasına rağmen Hong Kong su bakımından dahi dışa bağımlıdır. İçme suyu ihtiyacının % 20-30 u rezervuarlarda toplanan yüzey suyundan, kalan bölümü Guangdong Eyaletinden ithal edilerek karşılanmaktadır. Toplam Su Yönetimi Programı kapsamında iki tesiste atık su artılmaktadır.

Doğal kaynakların olmayışı ve özellikle sanayi kullanımı için yeterli arazinin bulunmayışı, HK'da üretim ve imalat sanayinin son derece kısıtlı alanlarda kalmasına yol açmış, sanayi işgücünün ucuz olduğu Çin' in güneyine kaymıştır. Üretim oldukça kısıtlı alanlarda gerçekleştirilmesine karşın,

özellikle 1980’li yıllardan sonra gelişen hizmet sektörü sayesinde HK, Asya Pasifik Bölgesinde en yüksek milli gelire sahip ekonomiler arasında yerini almıştır.

Ekonomik faaliyetler açısından incelendiğinde, hizmetler sektörünün GSYH’na katkısı %90’ın üzerindedir.

Uluslararası bir finans merkezi konumunda olan HK, Dünya Borsa Federasyonu’nun 2018 yılı istatistiklerine göre, Asya-Pasifik bölgesinde, Tokyo ve Şanhay’dan sonra 4,4 Trilyon ABD Doları tutarındaki piyasa değeri ile üçüncü büyük, dünya genelinde ise beşinci büyük borsaya sahip ekonomidir. Hong Kong Borsası (HKEX), 2014 yılında Şanhay, 2016 yılında ise Şenzen Borsası ile birleşmiştir.

III – HONG KONG’UN DIŞ TİCARET POLİTİKASI

HK’da serbest bölge konumuna bağlı olarak, ithalatta gümrük vergisi uygulaması bulunmamaktadır.

2018 yılında da geçmiş yıllara benzer şekilde, dünyanın en büyük yedinci ihracatçı ve ithalatçı ekonomisi konumunda olan HK’un, dünya toplam ithalatı içerisindeki payı %3,1 iken, toplam ihracattaki payı %2,9’dur.

Toplam dış ticaret hacmi 2018 yılı içerisinde, 1.1 Trilyon ABD Doları’dır. 2018 yılı ihracatı, 533 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşirken, ithalatı 605 Milyar ABD Doları seviyesindedir.

En önemli ticaret ortağı Çin’dir, sonrasındaki en büyük ticaret ortakları sırasıyla ABD, Hindistan, Japonya, Tayland, Çin Tayvanı, İsviçre, Singapur, Vietnam, Almanya ve Birleşik Krallık’tır.

IV – TÜRKİYE ile HONG KONG ARASINDA İMZALANMASI GÜNDEMDE OLAN İKİLİ EKONOMİK ve TİCARİ ANLAŞMALAR

İkili ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine temel teşkil eden Anlaşmalar henüz sonuçlandırılmamıştır.

1) Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (CVÖ)

2016 yılında yapılan müzakereler sonucunda Anlaşma metni imzalanmıştır. Bununla birlikte, metin üzerinde bazı değişiklik ihtiyaçlarının ortaya çıktığı ve bu doğrultuda görüşmelerin sürdüğü Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yapılan görüşmeler neticesinde öğrenilmiştir. Metin değişikliğine ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın görüşlerinin HK Makamları ile paylaşılması beklenmektedir.

Ülkemiz Yetkili Birimi : Hazine ve Maliye Bakanlığı

HKSAR Yetkili Birimi : Maliye ve Hazine Bakanlığı İç Gelir İdaresi

2) Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (YKTK)

İlk tur müzakereler Kasım 2018, ikinci tur müzakereler ise Mayıs 2019 döneminde telekonferans yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Ülkemiz Yetkili Birimi : Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
HKSAR Yetkili Birimi : Ticaret ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı

Tarafların karşılıklı belirlenecek bir zaman diliminde, üçüncü tur müzakereleri gerçekleştirmesi beklenmektedir.

3) Bazı Gıda Ürünleri Ticaretinde Karşılıklı Tanıma Anlaşması

Ülkemiz menşeli dondurulmuş, soğutulmuş et ve kanatlı etleri ile sofralık yumurtanın HK'a ihracatı yasaktır.

Bunun nedeni, HK mevzuatı çerçevesinde dondurulmuş veya soğutulmuş et ve kümes hayvanı etleri ile yumurta ithalatında HK Gıda Güvenliği Merkezi tarafından tanınan yetkili makamlarca düzenlenmiş sağlık sertifikasının bulundurulması zorunluluğudur. HK Makamları'nın bu konudaki bilgi talebi, 2019 yılı Temmuz ayı içerisinde Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından cevaplandırılmış, ilgili Bakanlık cevabı Ataşeliğimiz kanalı ile HK Makamları ile paylaşılmıştır. Halihazırda HK Makamları'nın konuya dair görüş ve önerileri beklenmektedir.

Ülkemiz Yetkili Birimi: Tarım ve Orman Bakanlığı
HKSAR Yetkili Birimi: Gıda ve Sağlık Bakanlığı Gıda Güvenliği Merkezi

V – TÜRKİYE ve HONG KONG ARASINDAKİ İKİLİ TİCARİ İLİŞKİLER

2019 yılı Ocak ayına dek, ülkemiz dış ticaret istatistikleri veri toplama yöntemi ile HK dış ticaret istatistikleri veri toplama yöntemleri arasında farklılıklar bulunmaktaydı. Ülkemiz Özel Ticaret Sistemi'ni kullanırken, HK Genel Ticaret Sistemi'ni uygulamakta, bu nedenle de ikili ticarete ilişkin veriler, ülkemiz ve HK resmi istatistikleri olmak üzere iki farklı kaynaktan paylaşılmaktaydı.

2019 yılı itibari ile ülkemizin de Genel Ticaret Sistemi'ni içeren istatistik raporlama sistemine geçmesi nedeni ile önümüzdeki dönemde ikili ticarete dair verilerin HK Resmi istatistikleri ile uyumlu olacağı değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, söz konusu Rapor'da, 2018 yılı 12 aylık verilerinin kullanılması, ilgili dönem itibari ile de ülkemizin Genel İstatistik Sistemine geçmemesi nedeni ile, veriler iki ayrı kaynak üzerinden paylaşılacaktır.

TÜRKİYE HONG KONG TİCARİ İLİŞKİLERİ (2015-2019)

Yıl	İhracat (\$ / Bin)	İthalat (\$ / Bin)	Hacim (\$ / Bin)	Denge (\$ / Bin)
2015	345 288	81 298	426 586	263 990
2016	400 182	126 481	526 663	273 701
2017	628 097	98 590	726 687	529 507
2018	797 181	131 365	928 546	665 816
2019 - Haziran	297 112	129 115	426 227	167 997

Kaynak : TÜİK

VI – TÜRKİYE ile HONG KONG ARASINDAKİ YATIRIMLAR

HK dünyanın en çok yatırım çeken/yatırım yapan ekonomileri arasında kabul edilmektedir. “UNCTAD World Investment Report 2019”e göre HK 2018 yılında 116 Milyar ABD Dolarlık yatırım ile Asya’da Çin’in ardından en çok yatırım çeken ikinci, dünya genelinde ise üçüncü ekonomi konumundadır. (İlk iki ekonomi ABD ve Çin) Öte yandan 2018 yılında 85 Milyar ABD Doları yatırımı ile yurtdışında en çok yatırımı olan dördüncü ekonomidir. (İlk üç ekonomi sırasıyla Japonya, Çin ve Fransa olarak kabul edilmektedir.)

TC Merkez Bankası (TCMB) tarafından hazırlanan Uluslararası Yatırım Pozisyonu istatistiklerine göre, 2000-2018 dönemi içerisinde, ülkemizde yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin Hong Kong’daki yatırımları 51 Milyon ABD Doları seviyesindedir.

TCMB’nin yurtdışında yerleşik gerçek/tüzel kişilerin ülkemizdeki doğrudan yatırımları HK özelinde 2000-2018 yılları için incelendiğinde ise, bu rakamın 341 Milyon ABD Doları olduğu görülmektedir.

T.C. Hong Kong Ticaret Ataşeliği kayıtlarında Hong Kong’da faaliyet gösteren ve Türk vatandaşlarının sahip ve/veya ortağı konumunda oldukları yaklaşık 60 firma bulunmaktadır (Bunların 14’ü Türkiye kaynaklıdır). Şirketlerimizin çoğunluğu ithalat ve ihracat (Elektrikli ev aletleri, denim kumaş, kuyumculuk, maden, gıda sektörleri) yapmakta, geri kalanı ise restoran işletmeciliği ve lojistik gibi alanlarda faaliyet göstermektedir.

VII – TÜRK FİRMA ve YATIRIMCILARIN HONG KONG PAZARINDA KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

İkili ilişkilerin geliştirilmesine temel teşkil eden, iş çevrelerinin faaliyetlerini kolaylaştıran Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (ÇVÖ) ve Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (YKTK) ülkemiz ve Hong Kong arasında henüz sonuçlandırılmamış olması, iş çevreleri tarafından ifade edilen sorunlar arasında yer almaktadır.

Diğer yandan, Hong Kong’da faaliyet göstermek amacıyla yeni şirket kuruluşu gerçekleştiren firmalarımız şirket banka hesabı açılması aşamasında güçlüklerle karşılaşmaktadırlar.

VIII – HONG KONG İNŞAAT SEKTÖRÜ

Hong Kong inşaat sektörü geçtiğimiz yıllar itibariyle, ekonomik büyümeye paralel olarak, oldukça iyi bir performans sergilemiş ve GSYİH içerisindeki payını yükseltmiştir. 2016 yılında 320 milyar ABD Doları olan GSYİH’deki müteahhitlik hizmeti payı %5,2 iken, sektör 2017 yılında 341 milyar ABD Doları tutarındaki GSYİH’den %5,1 oranında pay almıştır.

Sektörün mevcut durumdaki başarısına karşın, Hong Kong Hükümeti tarafından müteahhitlik hizmetlerinin uluslararası rekabet gücünün artırılması amacıyla, inşaat kalitesinde standardizasyon sağlanması hedeflenmiş ve 2018 yılı itibariyle öncelikle kamu binalarının inşasında zorunlu olacak şekilde Yapı Bilgi Modellemesi’ne (Building Information Modelling- BIM) geçiş yapılacağı açıklanmıştır.

Bahse konu modelleme tekniklerinin yanı sıra, Hükümet tarafından geçtiğimiz yıl itibariyle müteahhitlik hizmetlerinde yenilikçi teknolojilerin kullanımı yaygınlaştırılarak, çevreye duyarlı, akıllı binalar inşa edilebilmesi için halihazırda faaliyetlerini sürdüren Hong Kong Müteahhitlik Hizmet Konseyi bünyesinde “Yenilikçi Müteahhitlik ve Teknoloji Başvuru Merkezi” faaliyete geçirilmiştir.

Hong Kong’da kamuya ilişkin inşaat işlerinde proje üstlenebilmek için Hong Kong Kalkınma Bürosu’na kayıt olma zorunluluğu vardır.

İlgili firmaların ilgilendikleri kategorideki işleri belirterek, “Kamu İşleri için Onaylanmış Müteahhitler Listesi” ve/veya “Kamu İşleri için Özel Müteahhitler ve Materyal Tedarikçileri Listesine” kayıt olmalarını teminen Development Bureau Government Secretariat (Room 1516, 15/F, West Wing, Central Government Offices, 2 Tim Mei Avenue, Tamar, Hong Kong) birimine başvuru yapmaları gerekmektedir.

Belli bir tutarın üstünde olan Hükümet kontratları için listede yer alan müteahhitlere yapılacak ihale daveti Resmi Gazete’de yayımlanmaktadır. Söz konusu limitin altında kalan ihale davetleri ise (<http://www.fstb.gov.hk/tb/en/tender-notices.htm>) adresinde yayımlanmaktadır.

Hong Kong'da, yapım, inşaat, elektrik ve mekanik mühendislik işleri, arazi doldurma ve katı atık işleme tesisleri gibi altyapı projelerine ilişkin ihalelere Mimari Hizmetler, Yapı, İnşaat Mühendisliği ve Geliştirme, Drenaj Hizmetleri, Elektrik ve Mekanik Hizmetler, Çevre Koruma, Karayolları, Su Temini, Tarım, Balıkçılık ve Koruma, Ulaştırma, Dâhili İşler ve Arazi Dairelerinin internet sitelerinden ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Ülkede projelerin finansmanı genellikle işveren tarafından kendi kaynakları veya alınan kredilerle sağlanmaktadır. Bazı projeler tahvil çıkarılarak finanse edilmektedir. Hong Kong aynı zamanda çeşitli ülkelere altyapı inşaatları için gerekli sermayeyi sağlayabilmektedir. Hong Kong, hisse senedi, sendikasyon kredisi, özel hisse senedi fonları, tahvil, dim sum tahvilleri ve İslami bonolar (sukuk) gibi çeşitlendirilmiş finansman araçları kullanmaktadır.

Ülkede yabancı firmalara yönelik resmi bir kısıtlama bulunmamaktadır. Yabancı ve yerel müteahhitlik firmaları eşit muameleye tabi tutulmakta ve yabancı firmalar kamu sektörü ihalelerine katılabilmektedir.

Ancak, kamu sektörüne iş yapacak yüklenici ve teknik müşavirlerin Hong Kong resmi makamlarınca onaylanmış yüklenici ve müşavirler listelerine önceden kayıt yaptırmış olmaları gerekmektedir.

Aynı şekilde mimar, mühendis, sürveyan gibi inşaat sektörü profesyonellerinin de Yetkili Kişiler (Authorised Persons) olarak kayıt yaptırmaları zorunludur. Diğer taraftan, pek çok sektörde olduğu üzere, şirketlerin banka hesabı açtırması, işçi çalıştırma, oturum izni alınması konularında karşılaşılan zorluklar bu sektör için de geçerlidir.

Hong Kong'da kayıtlı inşaat işçilerinin yaklaşık % 45'i 50 yaş ve üzeri olup, bu sektördeki işgücü yaşlanmış bulunmakta, genç nüfus ise sektörde çalışmak istememektedir. Genel olarak müteahhitlik firmalarının karşılaştığı en büyük problem, işçi temini ve Hong Kong dışından işçi getirilmesinde karşılaşılan güçlüklerdir.

Ülkeye işçi veya çalışan getirilmesi durumunda karşılaşılan bir diğer önemli problem ise, söz konusu çalışanların, firmaya getirdiği ilave maliyettir. Hong Kong, Asya'nın en pahalı şehirlerinden biri olup, yabancıların konut, yiyecek, içecek ve eğitim gibi gündelik gereksinimleri için kayda değer maliyetlerin karşılanması gerekmektedir.

Hong Kong'da, yerel inşaat firmalarının yanı sıra Çin inşaat firmaları faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda, gerek Kuşak ve Yol Girişimi gerek Büyük Körfez Bölgesi çerçevesinde gerçekleştirilmesi planlanan altyapı yatırımlarında genellikle Çin müteahhitlik firmaları yer almaktadır.

Hong Kong'un bir finans merkezi olması, özellikle Kuşak ve Yol Girişimi kapsamındaki altyapı yatırımlarında proje finansmanı açısından ön plana çıkması dikkate alınması gereken bir durumdur.

Bu kapsamda, her yıl Hong Kong'da, Hükümet ve Hong Kong Ticareti Geliştirme Konseyi (HKTDC) işbirliğinde Kuşak ve Yol Hong Kong Zirvesi düzenlenmekte ve anılan Zirve'de proje finansmanı arayışında olan şirketlerin, yatırımcı kurum ve kuruluşlar ile bir araya getirilmesi hedeflenmektedir.

IX – MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ ve ALANINDAKİ İLİŞKİLERİMİZ

Türk müteahhitlik firmaları tarafından Hong Kong'da bu güne kadar üstlenilmiş herhangi bir proje bulunmamaktadır.

60.yıl